

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра політології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Стійкість в системі національної безпеки держави

Галузь знань

01 «Соціальні і поведінкові науки»

052 «Політологія. Національна безпека»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 7 від 07 грудня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Політологія
Викладач (-і)	Доцяк Ігор Іванович
Контактний телефон викладача	050 433 34 32
Е-mail викладача	i_docyak@ukr.net ; ihor.dotsiak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	6 кредити ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Вівторок 15.00 – 17.00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Дисципліна «Стійкість в системі національної безпеки держави» належить до переліку вибіркових дисциплін циклу загальної підготовки бакалавра за освітньо-професійною програмою «Політологія. Національна безпека» і вивчається у 8 семестрі. Вона спрямована на формування у студентів системи компетентностей щодо розуміння теоретичних основ та загроз національній безпеці України, шляхів подолання негативних тенденцій в суспільному розвитку нашої країни, напрямів забезпечення стабільності Української держави. Вивчення цього курсу сприятиме формуванню наукового світогляду, демократичної політичної культури майбутніх фахівців у сфері національної безпеки. Практичні заняття, передбачені дисципліною, покликані забезпечити якісне самостійне формування студентами умінь критичного мислення, здатності формулювати та відстоювати свої політичні та світоглядні позиції, політичній соціалізації особистості.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Вивчення дисципліни передбачає з'ясування суті, функцій та особливостей стійкості в системі національної безпеки України; набуття навичок з аналізу ефективності заходів держави із забезпечення стійкості нашої країни. Завдання дисципліни полягають у: з'ясуванні суті і методології аналізу стійкості, характеристик її складових, аналізу системи стійкості країн НАТО та ЄС, виділення регіональних особливостей стійкості, аналіз української формули стійкості.	
4. Програмні компетентності	
<u>Загальні компетентності:</u> ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності. • ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.. • Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. • Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної або навчальної діяльності. <u>Фахові компетентності:</u> СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки. СК02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки. СКО3. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.	

СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.   СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.   СК07. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.   • СК09. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців.

5. Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти володітимуть наступними компетентностями: Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.   • РН03. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності. • РН04. Мати навички професійної комунікації. • РН05. Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності. • РН06. Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності. • РН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення. • РН08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично дослідницький апарат сучасної політичної науки. • РН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки. • РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. • РН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. • РН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні. • РН14. Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності. • РН16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
лекції	12		
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18		
самостійна робота	60		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	Політологія.	3-й	В

	Наці. безпека		
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	прак. заняття	сам. роб.
Тема 1. Концепт стійкості в системі національної безпеки держави	2	2	8
Тема 2. Система забезпечення національної стійкості	2	4	8
Тема 3. Теоретичні засади оцінювання та управління стійкістю	2	2	8
Тема 4. Методологічний інструментарій забезпечення національної стійкості	2	2	8
Тема 5. Концепція стійкості НАТО	2	2	8
Тема 6. Концептуальні підходи ЄС щодо формування стійкості		2	10
Тема 7. Українська формула стійкості	2	4	10
	ЗАГ.:	12	18
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система контролю знань студентів здійснюється через: • поточний контроль (50 балів) Структура розподілу балів в межах аудиторно-самостійної роботи студентів : 1) усні відповіді на семінарських заняттях – 20 балів (дві оцінки на п'ятьох семінарських заняттях); 2) індивідуальна робота: підготовка та захист реферату з обраної теми– 20 балів; 3) відповідь на тестові завдання– 10 балів; Підсумковий контроль – іспит (червень 2023 р.): Письмова робота (в білеті по 4 питання, з яких перші три оцінюються максимально 15 балами, четверте (тестове) – 5 балів. Загальна кількість – 50 балів. Загальна оцінка, яка максимально становить 100 балів, виводиться на основі суми балів, отриманих за поточний та підсумковий види контролю.		
Вимоги до письмових робіт	Реферативна робота об'ємом 3-7 сторінок виконується на аркушах А – 4. Написання реферату передбачає вибір теми, підбір літератури, написання та захист роботи. У випадку глибокого розкриття актуальної проблематики з відображенням авторської позиції та літературним перекладом реферат оцінюється 20 балів; обґрунтоване розкриття теми з несуттєвими помилками – 15 – 18 балів; неповне розкриття теми з помилками у понятійному-категоріальному апараті – 12 – 14 балів; розкриття теми з проблематики віддаленої від політологічної 10-12 балів, високий рівень копілятивності, використання сумнівних джерел – 6 – 9 балів; розкриття лише одного аспекту досліджуваної теми з хибним відображенням політологічних понять – 0 – 6 бали.		
Практичні заняття	Усне опитування реалізує поточний облік успішності студентів на основі чотирибальної шкали оцінок за виконання того чи іншого виду завдання. Так,		

	• 5 балів студент отримує за вичерпну бездоганну відповідь із наведенням двох і більше прикладів на підтвердження теоретичного положення, яке розглядається. • 4 бали – за повну відповідь із наведенням двох і більше прикладів проте з однією-двома змістовими неточностями. • 3 бали – за неповну правильну відповідь, або таку, що містить ряд змістових неточностей чи невірно наведені приклади або їх відсутність. • 2 бали – за часткову, з грубими недоліками відповідь, або за її неадекватність завданню чи відсутність взагалі.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент, який не виконав завдання, що виносилися на самостійну роботу, в установлений термін та отримав менше 30% за поточний контроль направляється на талон №2. До того часу, він має виконати/доопрацювати завдання та подати їх на перевірку викладачу.
Підсумковий контроль	Форма контролю - іспит Форма здачі - письмова;

8. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Студент зобов'язаний добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, які виносяться на практичні заняття та самостійну роботу. вчасно виконати письмове завдання (підготовка реферату) виконати підсумковий тест у зазначений день.

Академічна доброчесність:

У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю, студент отримує «0» балів.

Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету.

Студент зобов'язаний неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють освітній процес у ЗВО.

Відвідування занять:

Студент має вчасно приходити на заняття. Він може бути не допущений до заняття, у разі спізнення без вагомої на те причини;

Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю;

У випадку пропуску 6 чи більше практичних занять без поважної причини, студент може бути не допущений до підсумкового контролю (заліку), або його/її підсумкова оцінка буде знижена.

Студент має брати активну участь у практичних заняттях; заохочується висловлювання власної думки з питань, які розглядаються.

Студент має бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на лекційних/практичних заняттях.

9. Рекомендована література

1. Глобальна та національна безпека: підручник / авт. кол. :В.І. Абрамов, Г.П. Ситник, В.Ф. Смолянук та ін. / за заг. ред. Г.П.Ситника. Київ : НАДУ, 2016. 784 с.
2. Горбулін В. П., Качинський А. Б. Стратегічне планування: вирішення проблем національної безпеки. Київ : НІСД, 2010. 288 с.

3. Богданович В. Ю., Семенченко А. І., Єжєєв М. Ф. Методи державного управління забезпеченням національної безпеки у її визначальних сферах : навч. посіб. Київ : НАДУ, 2008. 40 с.
4. Доцяк І. Національна стійкість в умовах російської військової агресії: регіональний вимір //Політичні процеси сучасності: глобальний та регіональні виміри. Збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 27-28 жовтня 2022 р.). – Івано-Франківськ, 2022. – 294с., с.123-134
5. Економічна безпека держави: навчально-методичний посібник / Живко З.Б., Черевко О.В., Копитко М.І., Зачосова Н.В., Живко М.О., Серєда В.В., Занора В.О., Бієвєць А.В.; за ред. Живко З.Б. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2019. 240 с.
6. Карлін М. І. Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки держави. Київ: Кондор. 2020. 416 с.
7. Марченко О. М., Пушак Я. Я., Рєвєк І. О. Фінансова безпека держави : навч. посібник. Львів, 2020. 356 с.
8. Наконєчна Н. В. Ризики та загрози фінансовій безпеці України. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна. Львів : ЛьвДУВС, 2012. Вип. 2. С. 90–95.
9. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом: Закон України Голос України від 22.12.2022р.№ 361-IX <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>
10. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>«».
11. Резнікова О. О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища : монографія. – Київ : НІСД, 2022. – 532 с. Тенденції тіньової економіки в Україні у 2018 році. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendentsiiTinovoiEkonomiki>
12. Резнікова О. О. Забезпечення національної безпеки і національної стійкості: спільні риси і відмінності. Вісник Львівського університету. Серія: Філософсько-політологічні студії. 2018. № 19. С. 170–175.

Викладач: Доцяк Ігор Іванович, доцент кафедри політології